

Tisková zpráva

Hodnocení bezpečnostní situace v ČR a Evropě – prosinec 2016

- ⊙ V ČR se cítí bezpečně čtyři z pěti lidí (81 %).
- ⊙ Pocit bezpečí v ČR má dlouhodobě pozitivní vývoj.
- ⊙ Více než polovina respondentů hodnotí bezpečnostní situaci v Evropě jako špatnou.
- ⊙ Podle čtyř z pěti respondentů se bezpečnostní situace v Evropě v uplynulých 5 letech zhoršila.

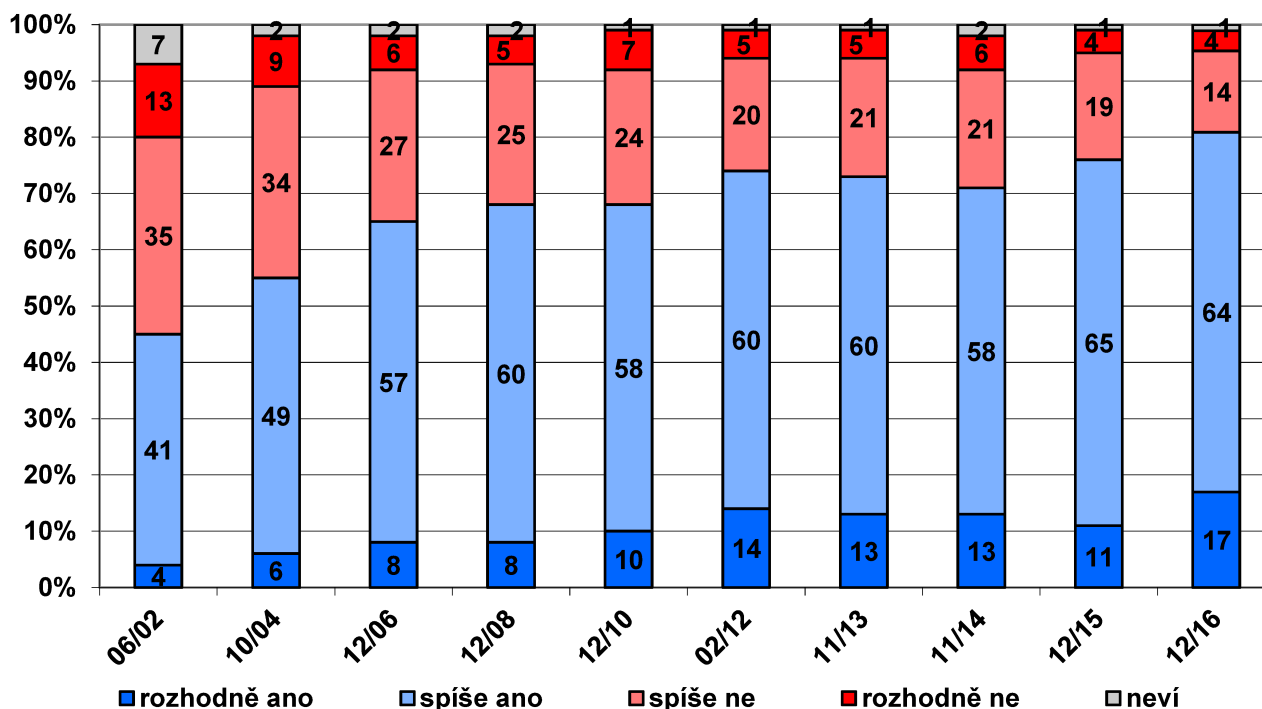
Zpracoval:
Matouš Pílnáček
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Tel.: 210 310 592

V prosincovém šetření Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i. byly respondentům položeny otázky na zhodnocení bezpečnostní situace v okolí jejich bydliště, v ČR a v Evropě.

Jak je vidět na výsledcích v grafu 1, v ČR se v prosinci 2016 (poslední sloupec) rozhodně bezpečně cítila necelá jedna pětina dotazovaných (17 %) a spíše bezpečně přibližně dvě třetiny respondentů (64 %). Spíše ne v bezpečí se cítilo 14 % dotazovaných a 4 % rozhodně bezpečí v republice nepocítovala. Ve srovnání s posledním šetřením z prosince 2015 míra pocitu bezpečí na území ČR mírně narostla – v roce 2015 se rozhodně či spíše bezpečně cítilo 76 % dotazovaných, v roce 2016 již 81 %.

Graf 1 : Pocit bezpečí v ČR celkově¹

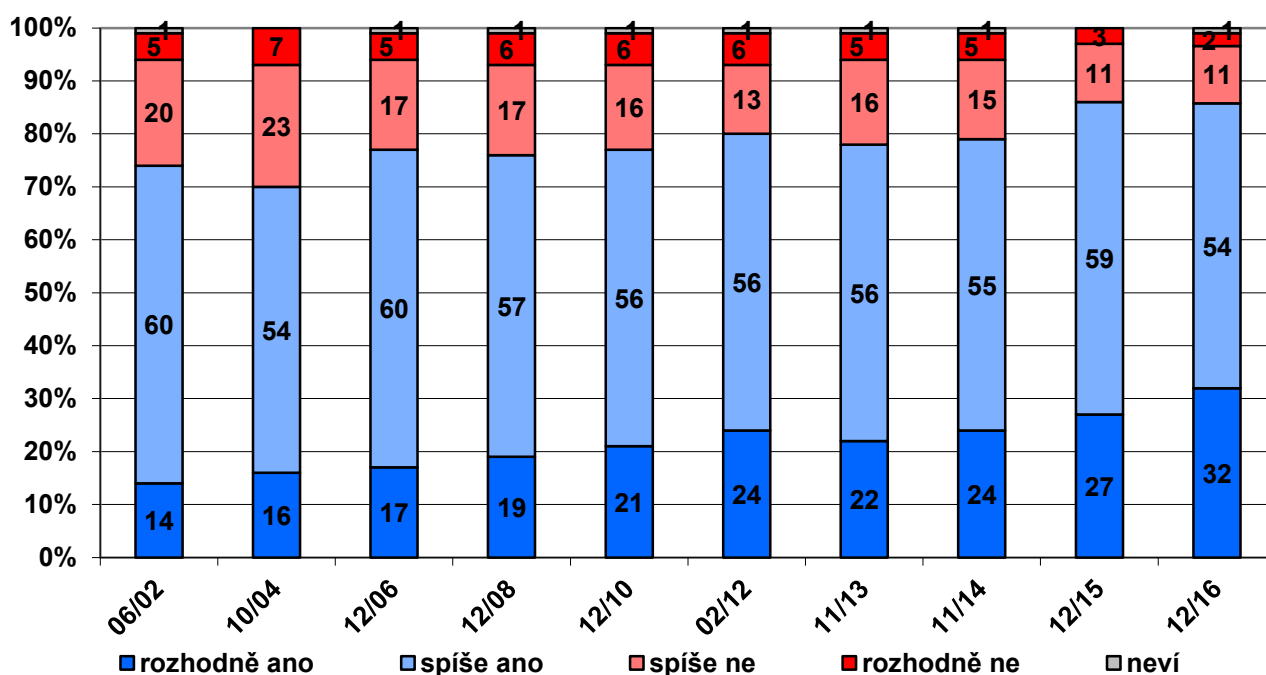
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

¹ Otázka: „Řekněte mi prosím, cítíte se bezpečně a) v naší republice b) v místě Vašeho bydliště?“ Možnosti odpovědí: Rozhodně, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

Pocit bezpečí v místě bydliště rozhodně měla přibližně třetina dotázaných (32 %) a spíše bezpečně se v okolí bydliště cítilo 54 % (viz graf 2). Spíše ne bezpečně se cítilo 11 % respondentů a rozhodně ne bezpečně pouze 2 %. Celková úroveň pocitu bezpečí se oproti minulému šetření z prosince 2015 výrazně nezměnila. Nárůst zaznamenala pouze kategorie „rozhodně ano“, kde počet respondentů stoupl z 27 % na 32 %, a to zejména na úkor kategorie „spíše ano“.

Z dlouhodobého hlediska jak pocit bezpečí v ČR celkově tak v místě bydliště vykazují pozitivní trend (viz grafy 1 a 2). U pocitu bezpečí v ČR došlo od roku 2002 k výraznému nárůstu respondentů cítících se bezpečně ze 45 % na 81 % v roce 2016. Pocit bezpečí v místě bydliště nemá dlouhodobě tak výrazný nárůst (ze 74 % v roce 2002 na 86 % v roce 2016), ale v průběhu let vykazuje nárůst kategorie respondentů cítících se rozhodně bezpečně (ze 14 % na 32 %).

Graf 2: Pocit bezpečí v místě bydliště²

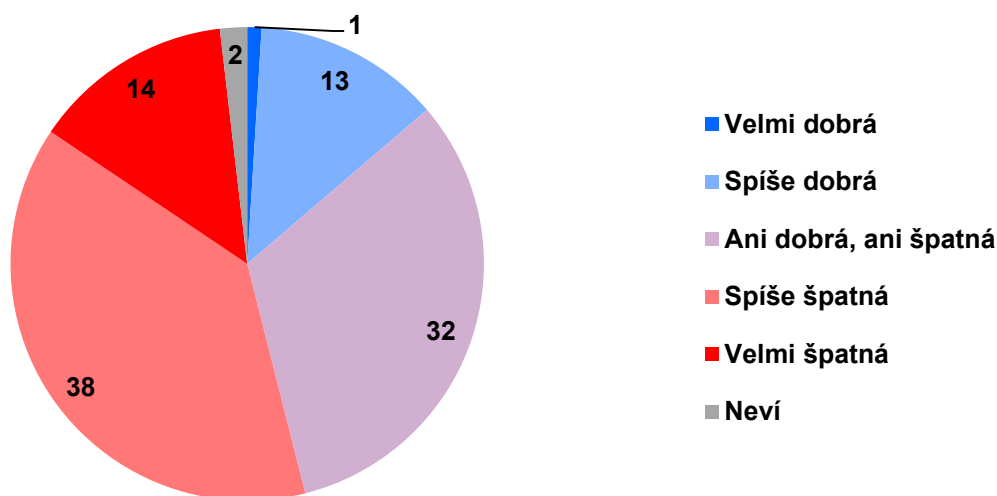
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost

Pocit bezpečí v ČR má velmi silný vztah s životní úrovní – s rostoucí životní úrovní se zvyšuje i pocit bezpečí. Kategorii „rozhodně ano“ zvolila přibližně čtvrtina respondentů (24 %) s dobrou životní úrovní zatímco lidé se špatnou životní úrovní volili stejnou kategorií pouze ve 4 % případů. Naopak možnost „rozhodně ne“ si vybralo pouze 1 % dotázaných s dobrou životní úrovní ve srovnání se 13 % se špatnou životní úrovní. Souvislost pocitu bezpečí v ČR lze také pozorovat u vztahu s věkem, kdy s rostoucím věkem vzrůstá i pocit ohrožení. Stejně, byť slabší, souvislosti jsou pozorovány i u pocitu bezpečí v místě bydliště.

Relativně vysoký pocit bezpečí v ČR a v místě bydliště je v kontrastu s hodnocením bezpečnostní situace v Evropě. Současnou situaci v Evropě vnímá z bezpečnostního hlediska jako velmi dobrou a spíše dobrou 14 % respondentů (viz graf 3). Jako spíše špatnou vnímají bezpečnost v Evropě dvě pětiny respondentů (38 %) a jako velmi špatnou 14 % dotázaných. Obecně hůře vnímají bezpečnostní situaci starší lidé a lidé s horší životní úrovní.

² Otázka: „Řekněte mi prosím, cítíte se bezpečně a) v naší republice b) v místě Vašeho bydliště?“ Možnosti odpovědí: Rozhodně, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

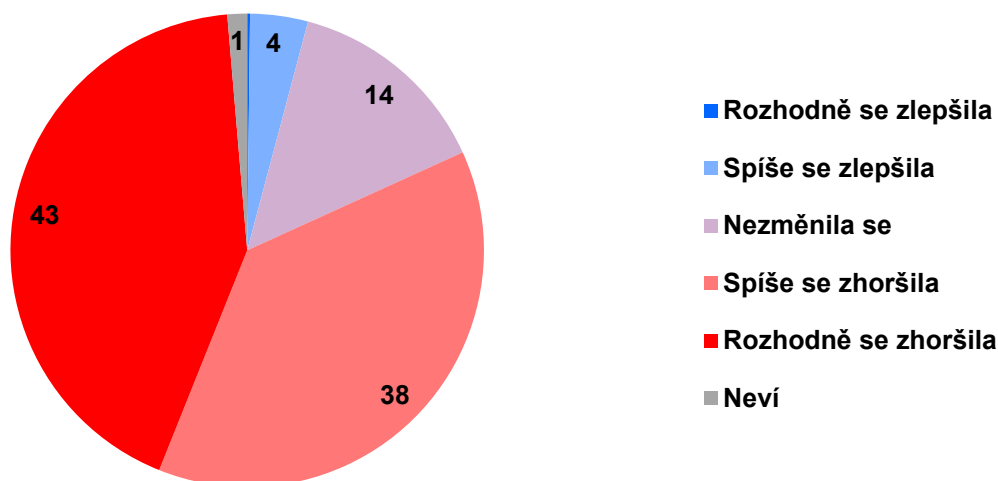
Graf 3: Hodnocení bezpečnostní situace v Evropě (%)³

Zdroj: CVVM SOÚ AV CR, v.v.i., Naše společnost 28. 11 – 12. 12. 2016, 1028 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podle dvou pětín respondentů (43 %) se v posledních pěti letech bezpečnostní situace v Evropě rozhodně zhoršila a podle dalších 38 % spíše zhoršila (viz graf 4). Že se situace zlepšila, se domnívají pouze 4 % respondentů a 14 % dotázaných nezaznamenalo v tomto ohledu žádnou změnu. Respondenti s horší životní úrovní se častěji domnívají, že se bezpečnostní úroveň rozhodně zhoršila, zatímco dotazovaní s dobrou životní častěji volili položku „nezměnila se“.

Graf 4: Změna bezpečnostní situace v Evropě v uplynulých pěti letech (%)⁴

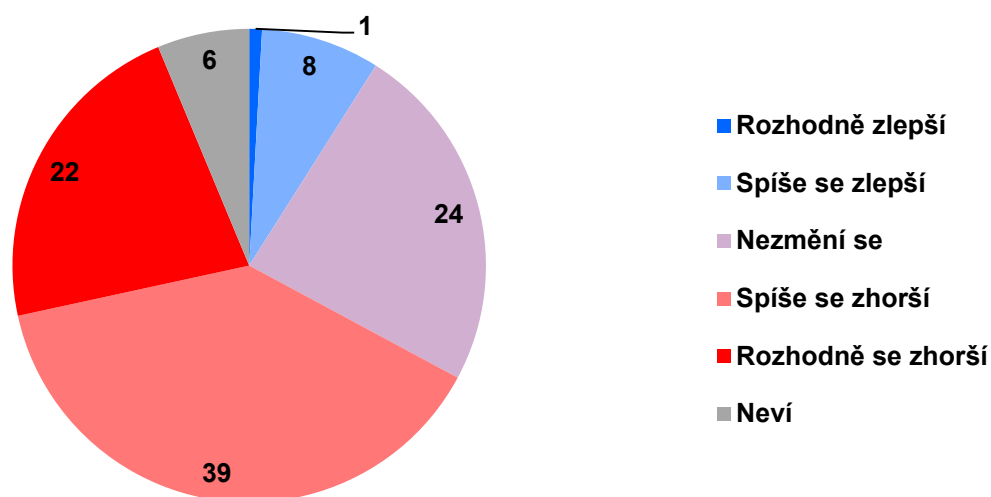
Zdroj: CVVM SOÚ AV CR, v.v.i., Naše společnost 28. 11 – 12. 12. 2016, 1028 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

³ Znění otázky: „Jak byste hodnotil současnou situaci v Evropě, pokud jde o bezpečnost? Jako velmi dobrou, spíše dobrou, ani dobrou, ani špatnou, spíše špatnou, velmi špatnou“

⁴ Znění otázky: „Myslíte si, že se v uplynulých pěti letech situace v Evropě, pokud jde o bezpečnost, zlepšila, nebo zhoršila? Rozhodně se zlepšila, spíše se zlepšila, nezměnila se, spíše se zhoršila, rozhodně se zhoršila.“

Z hlediska budoucího vývoje každý pátý respondent (22 %) přepokládá, že se bezpečnostní situace rozhodně zhorší a 39 % dotázaných se domnívá, že se situace spíše zhorší. Naopak optimistický výhled bezpečnostní situace Evropy přepokládá pouze 9 % dotázaných a podle přibližně čtvrtiny respondentů (24 %) nenastane v příštích 5 letech v Evropě v tomto ohledu žádná změna. Negativní vývoj častěji předpokládají osoby s horší životní úrovní (odpověď „rozhodně se zhorší“ zvolilo přibližně 36 % osob se špatnou životní úrovní, ale pouze 17 % s dobrou životní úrovní).

Graf 5: Očekávání vývoje bezpečnostní situace v Evropě v následujících pěti letech (%)⁵

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 28. 11 – 12. 12. 2016, 1028 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

⁵ Znění otázky: „Očekáváte, že se situace v Evropě, pokud jde o bezpečnost, v příštích pěti letech rozhodnělepší, spíše selepší, nezmění se, spíše se zhorší, rozhodně se zhorší.“

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v16-12</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, vyvíjí.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>28. 12. - 12. 12. 2016</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1028</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>253</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OB.1, OB.54, OB.55, OB.56</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>ob170117</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>17. leden 2017</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Matouš Pilnáček</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
